

Ernæring, vækst og udvikling

OPGAVER (– hvad skal jeg vide noget om):

- Hvilke væv/organer har en relativt stor proteintydsese? Hvilke væv udviser stor vækst (= øgning i vægt/proteinindhold) i de forskellige livsstadier? Giv eksempler på, hvordan funktionel udvikling af (energi- og protein-krævende) organer (lever, mave-tarmkanal) kan have et andet (senere) tidspunkt end den strukturelle (anatomiske) udvikling. Giv eksempler på hvordan de forskellige udviklingsfaser af væv og organer kan få indflydelse på ernæringsbehov i forskellige udviklingsstadier. Er der mulighed for kompensatorisk vækst i husdyr?
- I voksende grise, hvor stor er andelen af protein i forhold til størrelse af proteintydsese og proteindensitet? Hvordan er det basale energibehov til underrettede biologiske processer involveret i herholdvis proteintydsese og proteindensitet sammenlignet med lipogenese og lipolyse? (Anf. også underretning vedrørende energiomsætning, lavere K-faktorer for proteinfalning sammenlignet med fedtafligning)
- Hvad sker der med indholdet af urea i blodet med stigende indhold af protein (eller en begærende essentiel aminosyre) i fodret til voksende dyr (startende fra 0 = tegn graf)? Hvordan vil en stigende protein-koncentration i fodret påvirke dyrets udnyttelse af fodret til vækst (målt ved kg foder pr. kg tilvækst = tegn graf)?
- Vis ved en skematisk kurve (x akse: fodertag, y akse: proteinfalning), hvordan proteinfalningen i voksende svin ændrer sig med stigende fodertag (med en konstant sammensætning af fodret) (se eksempel i bilag). Beskriv i ord hvad henholdsvis a) handling, b) plateau og c) "fordøjelses" tilspil. Værdier i denne kurve (og dermed a), b) og c) kan tænkes at ændre sig hvis: 1) grisene kommer tæt på udviklet vægt, 2) grisene selekteres tidligere for % lakt i slagtetroppen, 3) omgivelser i stedet for soigner, 4) fodret underforsynes med protein, 5) grisen behandles med væksthormon (pST, GH).
- Hvordan vil væksthormon (pST, GH) og B-agonister påvirke næringsstofsomsætning i vævene? Hvilken betydning vil en behandling med sådanne væksthormoner få for næringsstofbalancer? (se tabeller i udleverede bilag).

Vækst

Celledeling-cellevækst-cellefunktion

Stadie 1. Organogenese.

- o Endoderm-mesoderm-ektoderm.
- o Påvirkes bl.a. af: uterin miljø, TGFs, FGFs

Stadie 2. Strukturel modning.

- o Spredning af cellulære sub-typer i organer.
- o Påvirkes bl.a. af: ernæring, TGFβ, IGF-1/II

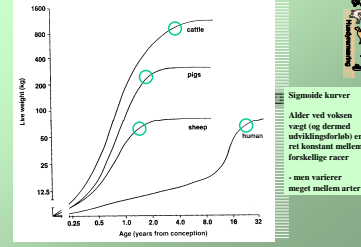
Stadie 3. Funktionel modning.

- o Fra føtale proteiner til adulte proteiner
- o Påvirkes bl.a. af: organvæddelse, tyroxin, glukokortikoider
- o Fødsel/fravæning

Potentiale for vækst:

- bestemt af ANTAL celler nedlagt i tidlig udvikling (fostertilstand).

Vækst- og udvikling i forskellige arter: (McDonald kap 14)

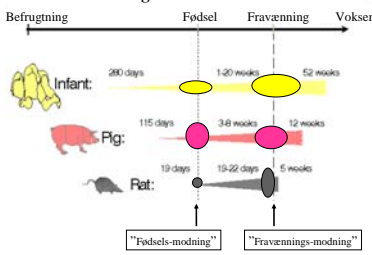

Energi- og protein-behov til vedligehold og til vækst hos forskellige arter (Growth of the Pig, Reeds)

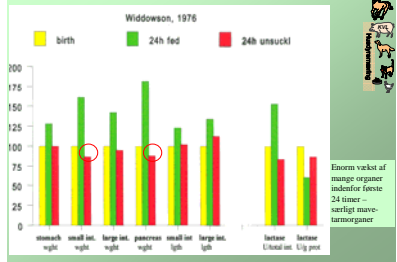
Species	Growth period/ life span	Mature weight/ birthweight	Maintenance requirement/ lifetime requirement	
			Energy	Protein
Mouse	0.06	30	0.986	0.848
Rat	0.06	40	0.971	0.850
Pig	0.15	300	0.937	0.800
Elephant	0.15	40	0.999	0.940
Human (male)	0.25	20	0.988	0.975

Dyr har relativ kort vækstperiode, sammenlignet med mennesker
Grise har usædvanlig lav fødselsvægt pr. udvokset vægt
Grise har relativt højt næringsstofforbrug til vækst

Udvikling af mave-tarmkanalen

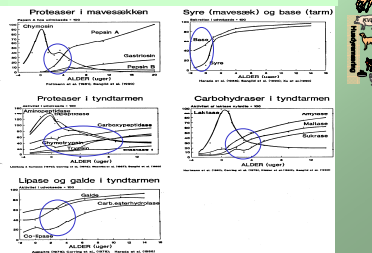
Organ-vægte ved 24 timer (% af nyfødt) (grise, Widdowson, 1976)

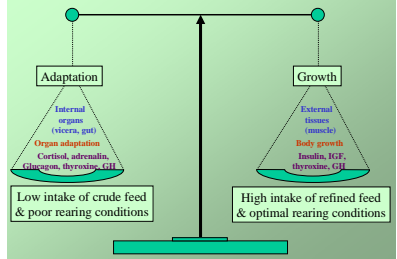
Organ-vægte ved 24 timer (% af nyfødt) (grise, Widdowson, 1976)

Udvikling af enzymer i grises mave-tarmkanal:

Body maturation – an interaction between 2 processes:

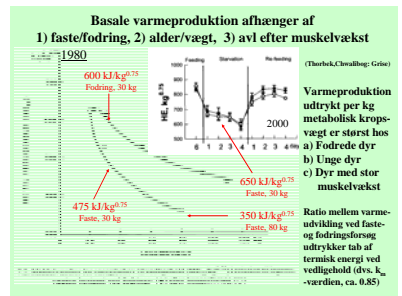
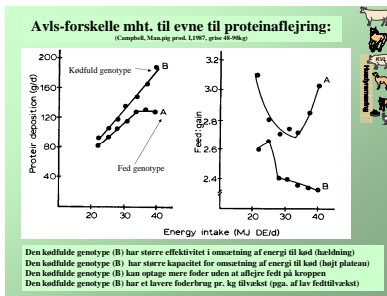
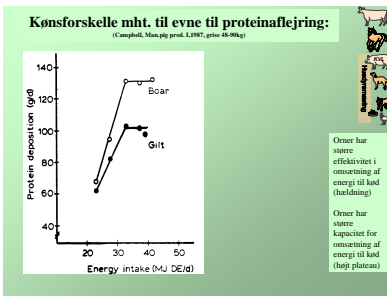
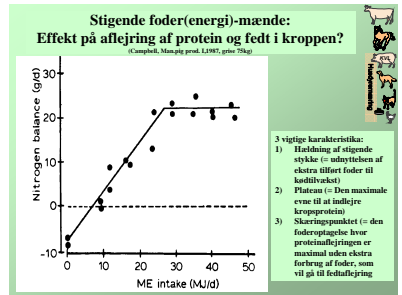
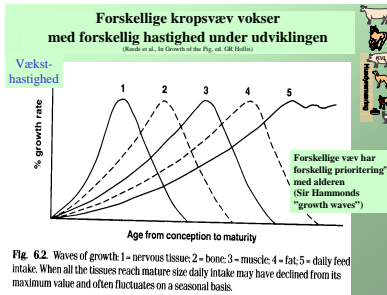

Vækst af organer i grise (% af vægt ved 30 uger)

Source: et al. in: Growth of the Pig, ed. GH Eddy

Age (wks)	Brain	Liver	Gut	Bone	Muscle
0	38	4	1	3	1
4	58	11	10	10	6
6	80	17	17	16	9
8	85	25	25	23	14
12	90	40	50	27	20
16	95	60	60	50	38
20	98	80	85	70	55
24	100	100	100	83	70
30	100	100	100	100	100

Forskellige kropsvæv vokser med vidt forskellig hastighed

Ændres næringsstoffobehov efter GH (PST)-behandling?

Source: GH Stubbly, 1995; In: Proc. Dev. in Pig Nutr. 2, Nottingham, 1995

Criteria	PST dose			
	0	1X	2X	3X
Daily lysine needs (g)				
Biological need	1.05	1.08	1.12	1.13
Maintenance	3.75	11.80	14.10	16.62
Tissue accretion	10.80	12.86	15.22	17.77
Total	15.60	25.74	30.44	35.52
Digestive lysine need	0.65	0.65	0.65	0.65
Utilisation of digested lysine (%)	16.61	19.82	23.42	27.34
Dietary lysine need	0.83	0.835	0.84	0.845
Digestibility of lysine (%)	20.00	23.74	27.68	32.36
Daily ME needs (MJ)				
Biological need	13.95	15.06	16.18	17.41
Maintenance	4.10	7.27	8.78	10.33
Tissue accretion	14.53	11.39	7.27	3.05
Total	34.98	33.82	32.23	30.83
Estimated feed intake (kg/day)	2.67	2.98	2.46	2.29
Dietary lysine (%)	0.75	0.92	1.19	1.36
Dietary ME ₁ (MJ/kg)	13.48	13.48	13.48	13.48

* Assumptions: Pigs have a high capacity for lean tissue growth, are housed in a thermoneutral environment and are fed a fortified, corn-soyabean meal diet from 60 to 100 kg body weight. Daily maintenance needs for ME and 0.75 respectively in the non-lactating pig. Intake of feed protein and its accretion were assumed to be 45 g and 23.5 g ME/g, respectively. Feed wastage assumed to be 2%.

† Assumptions: PST induced changes in tissue accretion patterns equivalent to those reported in Table 21-1.

Ændres næringsstoffobehov efter β-agonist behandling?

Source: GH Stubbly, 1995; In: Proc. Dev. in Pig Nutr. 2, Nottingham, 1995

Criteria	β-agonist	
	0	2X
Daily lysine needs (g)		
Biological need	1.05	1.13
Maintenance	3.75	14.54
Tissue accretion	10.80	15.67
Total	15.60	31.34
Digestive lysine need	0.65	0.68
Utilisation of digested lysine (%)	16.61	23.04
Dietary lysine need	0.83	0.84
Digestibility of lysine (%)	20.00	27.43
Daily ME needs (MJ)		
Biological need	13.95	15.06
Maintenance	4.10	8.86
Tissue accretion	14.53	7.38
Total	34.98	31.30
Estimated feed intake (kg/day)	2.67	2.39
Dietary lysine (%)	0.75	1.14
Dietary ME ₁ (MJ/kg)	13.48	13.48

Energi-behov i voksende grise - angivet i metaboliserbar og nettoenergi

Source: Campbell

$(\text{Faktor} \times \text{kropsvægt}^{0.75}) / k_m$ $(E_{\text{Protein}} + E_{\text{Fedt}}) / k_e$

Her vises, hvordan man kan anvende k-faktorer til at omregne fra ME til NE (for svine angives NE i FE)

Legems-vægt (kg)	Vedligehold (MJ/d)	Protein (g)	Fedt (g)	vækst (MJ/d)	vækst-vedligehold (MJ/d)	FEs
20	6.55	75	80	6.86	13.41	1.07
40	8.87	120	140	11.60	20.47	1.84
60	10.90	155	220	17.02	27.92	2.23
80	12.77	175	300	21.90	34.67	2.77
100	14.52	180	370	26.72	40.24	3.22

Formel: $(ME_m \times k_m + ME_p \times k_p) / (7720 \text{ kJ/FE})$

